

ИНХЕРИТ КУРС УЧЕБНА ПРОГРАМА

Съфинансирано от
Европейския съюз

Тази учебна програма представлява стратегията в курса за обучение INHERIT, разработен в рамките на проекта „Интерпретация на наследството чрез дигитално разказване на истории за развитие на туризъм чрез преживявания в селските райони“ по програма „Еразъм+“ (2023-1-BG01-KA220-VET-000157210).

Финансирано от Европейския съюз. Изразените възгледи и мнения обаче принадлежат изцяло на техния(ите) автор(и) и не отразяват непременно възгледите и мненията на Европейския съюз или на Европейската изпълнителна агенция за образование и култура (EACEA). За тях не носи отговорност нито Европейският съюз, нито EACEA.

Автор:

Naturalwalks, Испания (<https://naturalwalks.com/en/>)

Сътрудници:

Сдружение Деветашко плато, България

(<https://www.devetakiplateau.org/en>)

Общински съвет на Като Дрис, Кипър

(<https://www.katodrys.org/en.html>)

Музей в Лишов, Словакия

(<https://lisovmuzeum.sk/>)

Тетра Солюшънс, България

(<https://tetra-solutions.eu/en/>)

Редакция и дизайн:

Общински съвет на Като Дрис, Кипър (<https://www.katodrys.org/en.html>)

Тетра Солюшънс, България (<https://tetra-solutions.eu/en/>)

Този документ може да бъде копиран, възпроизвеждан или променен в съответствие с горепосочените правила. Освен това, авторите на документа и всички приложими части от известието за авторски права трябва да бъдат ясно посочени.

Всички права запазени. © Copyright 2024 INHERIT

СЪДЪРЖАНИЕ

I. Резюме	3
II. Методология на обучението	3
III. Резултати от обучението.....	4
IV. Работно натоварване по раздели	5
V. Съдържание на обучителната програма:	6
Модул 1. Анализ на ресурсите на територията	6
1.1. Природни ресурси:	6
1.2. Културни ресурси:	6
Модул 2. Оценяване и предварителен подбор на ресурсите	8
2.1. Критерии за анализ и подбор на ресурсите.....	8
2.2. Критерии за устойчивост на селския туризъм (икономически, социални, културни, екологични)	8
Модул 3. Идентификация и анализ на услугите в района, свързани с туризма	9
3.1. Базови услуги в сферата на туризма	9
3.2. Специфични услуги, носещи добавена стойност	10
Модул 4. Анализ на идеалния профил за всеки тип туристическо предложение	11
4.1. Как да обособим клиентски профил	11
4.2. Подходи и инструменти за анализ на клиентите (профили и интереси)	11
Модул 5. Обучение в структурата на екскурзоводните и интерпретативни дейности - разказване на истории	12
5.1. Професионално екскурзоводство	12
5.2. Интерпретация на наследството и разказване на истории (storytelling)	12
Модул 6. Продуктов дизайн	14
6.1. Продуктов дизайн	14
6.2. Продуктово брендиране и маркетинг	14
VI. Критерии за оценка на целия курс	15

Протокол за основните линии за подготовка на обучение или обучителни продукти чрез природните и културни ресурси, свързани със съответната територията.

Следният протокол е разработен чрез 12 стъпки (6 модула, 12 единици/ units), които са предложени в последователността, посочена в документа.

I. Резюме

Следващата учебна програма е структурирана в линеен процес на обучение, стъпка по стъпка, чрез комбинация от три подхода, които ще бъдат постоянно свързани помежду си: обучение в теоретичните или концептуални основи на всяка тема, работа на терен и практика чрез упражнения на място или в класната стая.

Проектът е с фокус върху работата в селски райони, които са малки по площ и население и често с дефицит на разнообразни ресурси за обучение, и от друга страна, цели да генерира подобрене на съответната територия чрез дейности в контекста на туристическата индустрия. Затова в изработването на програмата за обучение приоритет ще се даде на занимания, провокиращи активността и участието на обучаемите чрез посещения на място и динамични упражнения по време на лекциите, съдържащи най-подходящата теоретична информация и библиография.

Ето защо в началото на всяка сесия винаги ще има въведение в темата, по която ще се работи по-късно. Във всеки блок ще бъдат включени посещения на терен, за да се идентифицират последващите елементи на работа. Те ще бъдат конкретизирани по време на заниманията в класната стая чрез много и разнообразни упражнения и ще бъдат генерирани заключения, които ще ни позволят да достигнем до окончателното създаване на различни туристически продукти.

В рамките на проекта под “устойчивост” ще разбираме хоризонтален елемент, който трябва да се разглежда във всички модули в рамките на проекта и в ограниченията, които имаме.

II. Методология на обучението

Подходът за преподаване и учене, възприет в този курс, следва дидактическа и учебна рамка, която съчетава теория с практика, осигурявайки интерактивно и завладяващо обучение. Всеки модул е структуриран така, че да следва един след друг по възходящ ред, позволявайки ви да практикувате умения от един модул, докато работите върху

следващия. Този дизайн набляга на активното участие, при което обучаемите се ангажират както с концептуално съдържание, така и с практически дейности, за да затвърдят разбирането си. Основан на принципите, описани в Инструментариума за обучители, подходът насърчава прилагането на теоретични знания в реални сценарии чрез симулации, казуси и пробни упражнения. Чрез комбиниране на обучение в клас с експериментално обучение, участниците не само усвояват академичните аспекти на разработването на туристически продукти, но и развиват практически умения, които могат да се прехвърлят в различни контексти. Тази интеграция на теория и практика гарантира, че обучаемите са подготвени да мислят критично, да си сътрудничат ефективно и да прилагат наученото в различни туристически условия, като знанията им са надградени върху наученото в предишни модули.

III. Резултати от обучението

1. Участниците ще могат да идентифицират различни видове природни и културни ресурси на територията, както материални, така и нематериални, чрез посещения на място и запознаване с различни материали, които да бъдат взети предвид при бъдещото създаване на туристически продукти.
2. Участниците ще могат да идентифицират най-подходящите качества (оригиналност, автентичност, рядкост и др.), както и ограниченията (трудност на наблюдение, сезонност и др.) на различните природни и културни ресурси на територията – както материални, така и нематериални – които да вземат предвид при създаването на туристически продукти.
3. Участниците ще могат да работят индивидуално и в екипи, както на място, така и на закрито, и да използват различни информационни източници (лични интервюта, разнообразна библиография, дигитални източници, посещения на място), за да използват тези ресурси при създаването на туристически продукти.
4. Участниците ще могат да анализират своята територия чрез различните услуги, свързани с развитието на туристическите дейности: транспорт, хранене, хотелиерство, сигурност и др., както основни, така и специализирани, и да оценят техните недостатъци за последващото развитие на дейностите.
5. Участниците ще могат да анализират настоящите клиенти – туристи – на територията чрез различни средства: интервюта и справка с национални, регионални или местни данни за туризма.

9. Участниците ще могат да разработят етичен кодекс за поведение, основан на 4-те стълба на устойчивост (икономически, социален, екологичен и културен), за да осигурят съгласувано бъдеще за туризма на всяко място.

V. Съдържание на обучителната програма:

Модул 1. Анализ на ресурсите на територията

Анализът на територията има за цел да извърши обширен и изчерпателен преглед на всички ресурси с наследствена стойност, които могат да бъдат открити и използвани на територията за разработване и развиване на туристически дейности.

Този анализ включва природните и културни ресурси, които могат да бъдат взети предвид при проектирането и развитието на дейности в сферата на туризма. След като бъдат идентифицирани различните ресурси, за всеки от тях се анализират елементите, които могат да спомогнат за провеждането на туристическите активности, както и тези, които могат да ги възпрепятстват или поставят под въпрос по някакъв начин. Така ние можем да имаме първоначална картина на територията, нейните ценности и ограничения и да преценим кои от елементите трябва да бъдат използвани.

1.1. Природни ресурси:

Сред природните ресурси под внимание ще бъдат взети групи от ресурси, към които има или би имало потенциален интерес за развитието на дадени дейности. Във всяко място ще бъдат избрани най-значимите и подходящи от тях.

- Геология
- Флора
- Гъби
- Бозайници
- Птици
- Влечуги и земноводни
- Екосистеми или местообитания
- Метеорологични и астрономически явления
- Нематериално наследство, свързано с природата: Релеф

1.2. Културни ресурси:

Сред културните ресурси под внимание ще бъдат взети групи от ресурси, към които има или би имало потенциален интерес за развитието на дадени дейности. Във всяко място ще бъдат избрани най-значимите и подходящи от тях.

- Нематериално наследство, което не е задължително свързано с природата.

- Архитектурни
- Гастрономически
- Исторически
- Археологични
- Религиозни или духовни
- Изкуство и занаяти

Методическо предложение:

- Предлага се първоначална кратка сесия в класната стая, която ще включва теоретична уводна част и инструкции към съпътстващите упражнения.
- Следват една до три разходки на терен – с продължителност поне една сутрин – през територията, където ще се изпълнява проектът, за да се идентифицират на място различните ресурси на културното и природно наследство, техните слаби и силни страни.
- След всяко теренно проучване ще се провеждат една до две сесии в класната стая с продължителност половин ден, за да се сподели събраната информация, да се класифицира и да се приведе в подходящ формат, който да се използва в следващите стъпки.

Продължителност:

- На терен: 10 часа (за 2 разходки на територията).
- В класната стая: 5 часа
- Общо: 15 часа

Резултати:

- Осигуряване на теоретична основа за различните видове ресурси на наследството, представляващи интерес в контекста на туризма.
- Идентифициране на природни и културни ресурси на територията на всеки партньор по проекта
- Класифициране на ресурсите на природното и на културното наследство в подходящи работни формати за всеки от партньорите

Критерии за оценка:

- Идентифициране на минимум 20 елемента на наследството с туристическа стойност за всеки от партньорите по проекта.

- Идентифициране на минимум 3 нови елемента на наследството с туристическа стойност за всеки от партньорите по проекта.

Модул 2. Оценяване и предварителен подбор на ресурсите

След идентифицирането на ресурсите и анализиране на всеки от елементите (както ограничаващи, така и спомагащи провеждането на дейности) на територията, всеки от ресурсите ще бъде приоритизиран и категоризиран, за да се реши кои да бъдат включени в последващия процес на създаване на туристически продукт.

2.1. Критерии за анализ и подбор на ресурсите

Ще бъде извършен първоначален подбор на най-подходящите основни елементи, свързани с автентичността на ресурса, предлагането и търсенето в контекста на туризма на общинско и най-вече на регионално ниво, което ще ни позволи да работим с тях в проекта.

2.2. Критерии за устойчивост на селския туризъм (икономически, социални, културни, екологични)

Тук ще се задълбочим в много по-подробни аспекти, тясно свързани с конкретната дестинация, устойчивост при използването ѝ в средносрочен и дългосрочен план и критериите за устойчивост.

При приоритизирането ще се вземат предвид следните фактори:

- Временност – ефимерност
- Приоритет на ниво опазване
- Рядкост
- Търсене от страна на клиентите
- Връзка с марки (брандове) или видове туризъм, свързан с района
- Достъпност
- Финансова устойчивост

Методическо предложение:

- Предлага се полудневна лекционна сесия, която включва теоретична уводна част и инструкции към съответните упражнения.

- Предвидена е и възможност за добавяне на кратко посещение на терен, за да се изчистят неяснотите относно аспектите, по които се работи, ако се счете за необходимо.

Продължителност:

- На терен: да се определи при необходимост
- В класната стая: 5 часа
- Общо: 5 часа

Резултати:

- Дадена е основата за различните видове критерии за оценяване на природното или на културното наследство, свързано с туризма.
- Имаме реален списък с ресурси на наследството с туристическа стойност, вече използвани или нови, за всеки партньор по проекта.

Критерии за оценка:

- Да бъдат посочени около 10 елемента на наследството с туристическа стойност за всеки от районите.
- Да бъдат посочени около 3 елемента на наследството с туристическа стойност за всеки район, които не са били използвани до момента.

Модул 3. Идентификация и анализ на услугите в района, свързани с туризма

Следващата стъпка е да бъде извършен анализ на услугите, предлагани в района, за да се оцени потенциалът за развитие на определени формати на по-сложни туристически дейности, например престой/ настаняване или туристически пакети, така че да можем да предложим на клиентите по-широка гама от възможности.

3.1. Базови услуги в сферата на туризма

Този модул е свързан с всички съществени елементи, които са необходими за развиване на туристическа дейност на територията. Например:

- Кетъринг: барове и ресторанти
- Осигуряване на гориво: бензиностанции или друго
- Настаняване: хотели, селски къщи за гости, хостели, апартаменти под наем, ...

- Обществен транспорт: автобус, самолет, влак, ...
- Достъпност: пътна мрежа
- Здравни и спешни услуги: болници, здравни центрове, пожарникари или спасителни служби, ...

3.2. Специфични услуги, носещи добавена стойност

Това са елементи, различни от базовите, които могат да гарантират качеството на продукта и да дадат добавена стойност в различни аспекти.

- Туристически услуги: информационни центрове, центрове за интерпретация на наследството, информационни табла и карти, обиколки с екскурзовод и разнообразие от туристически дейности, ...
- Специални услуги: специално внимание за специфични групи, като деца, възрастни хора, хора със специални потребности, домашни любимци, ...
- Сертификати: за устойчивост; от официални медии/ организации в областта на туризма; обекти със сертификация от ЮНЕСКО, ...

Методическо предложение:

- Предлага се полудневна лекционна сесия, включваща теоретична уводна част и инструкции към съответните упражнения.
- Предвидена е и възможност за добавяне на кратко посещение на терен, за да се изчистят неяснотите относно аспектите, по които се работи, ако се счете за необходимо.

Продължителност:

- На терен: да се определи при необходимост
- В класната стая: 4 часа
- Общо: 4 часа

Резултати:

- Дадена е основата на различните видове общи услуги, използвани в туризма.
- Имаме реален списък от основни услуги, свързани с туристическите активности и вземайки под внимание различните видове дейности (разходки, едномдневни турове, ...)

Оценяване:

Посочени са най-малко 10 организации от частния сектор (бизнеси) с различни услуги, използвани в туризма, за всеки от партньорите по проекта и в съответния район.

Модул 4. Анализ на идеалния профил за всеки тип туристическо предложение

Тук е предвидена сесия, в която чрез разнообразни упражнения за всеки от районите ще бъдат споделени различните видове профили на клиенти/ потребители, свързани с основните видове туризъм в района и потенциалните такива, които биха проявили интерес към природното и културно наследство и към предлаганите туристически дейности.

Ще бъдат направени заключения за минали и настоящи профили на туристите и какви са бъдещите възможности, базирани на идентифицираните нужди/ интерес.

4.1. Как да обособим клиентски профил

Ще бъдат дадени фундаменталните теоретични елементи, на база на които да могат да се идентифицират онези най-подходящи аспекти, позволяващи ни да имаме общ контекст по отношение на клиентите в света на туризма.

4.2. Подходи и инструменти за анализ на клиентите (профили и интереси)

Във втората част участниците ще бъдат запознати с използването на научените инструменти за определяне на различните актуални профили на клиентите в района, възможните потенциални клиенти в съответствие с интереса към природно и културно наследство и туристическите услуги, идентифицирани в предходния модул.

Методическо предложение:

- Предлага се полудневна лекционна сесия, с по-голяма продължителност от обичайното, която ще включва теоретична уводна част и инструкции към съответните упражнения.
- Предвидена е и възможност за добавяне на кратко посещение на терен, за да се изчистят неяснотите относно аспектите, по които се работи, ако се счете за необходимо.

Продължителност:

- На терен: да се определи при необходимост
- В класната стая: 6 часа
- Общо: 6 часа

Резултати:

- Имаме основите на различните типове клиентски профили, свързани с природното и културното наследство в контекста на туризма
- Имаме класификация на различните видове клиентски профили, свързани с избраните активности, както текущи, така и потенциални

Оценяване:

Идентифициране на поне три различни клиентски профила за всеки от партньорите по проекта

Модул 5. Обучение в структурата на екскурзоводните и интерпретативни дейности - разказване на истории

Ще следваме теоретичната и практическа рамка, основана на принципите на комуникация и участие, които съпътстват туристическите дейности и свързана с използването на инструменти за интерпретация, сред които структуриране и предаване на информация чрез разказване на истории (storytelling).

Ще бъде използвана цялата информация, свързана с избора на елементи на наследството и техните ограничения и потенциал, както и различните профили на потенциални клиенти, за да дадем контекст и примери за работа. Чрез няколко упражнения ще покажем как да направите най-автентичните и отличителни аспекти на вашия елемент на културно /природно наследство по-подходящи за аудиторията.

5.1. Професионално екскурзоводство

В този модул ще се съсредоточим върху предоставянето на теоретична рамка и инструменти за разбиране на професионалния контекст, свързан с различни дейности в сферата на екскурзоводството, като се има предвид, че голяма част от туризма в селските или изолирани от основните инфраструктури райони се основава именно на това.

В същото време това ще позволи идентифициране на профила на хората, които ще бъдат включени в обучението като потенциални обучители въз основа на елементите, дадени в курса.

5.2. Интерпретация на наследството и разказване на истории (storytelling)

В тази втора част фокусът ще бъде върху:

- предоставянето на инструментите, използвани както при екскурзоводството, така и при дейности, за които е необходимо разработването на комуникационни инструменти с цел засилване участието на аудиторията
- връзката с обектите от природното и културното наследство на територията, идентифицирани по-рано и които имат своята структура в пространството и времето, пресъздадена чрез история - разказване на истории (storytelling).

Методическо предложение:

Това ще бъде интензивно 3-дневно обучение, което ще комбинира теория и практика чрез постоянни упражнения в класната стая и на терен в избраните места със съответното наследство, където да бъдат разработени бъдещи дейности.

Продължителност:

- На терен: 9 часа
- В класната стая: 9 часа
- Общо: 18 часа

Резултати:

- Имаме теоретична основа и практика на структурата на екскурзоводските дейности, техники за интерпретация и разказване на истории.
- Определен е профил на потенциални бъдещи участници в обучението
- От практиката на терен са получени най-подходящите насоки и са усвоени интерпретационни техники за генериране на преживявания с клиентите.
- От практиката на терен са набелязани възможни туристически дейности, свързани с идентифицираното в предходните модули наследство.

Оценяване:

- Практикуване на екскурзоводски техники с най-малко пет ресурса, идентифицирани като интересни (за всеки партньор по проекта).
- Създаване на поне 4 маршрута, 10 интерпретативни истории за всеки партньор по проекта
- Идентифициране на поне 4 възможни дейности от всеки партньор.

Модул 6. Продуктов дизайн

Тази последна фаза ще бъде посветена ексклузивно на определяне на видовете дейности, които могат да бъдат извършвани, като се има предвид цялата информация за терена, събрана преди това (наследство, услуги, клиенти и потенциала за интерпретирането им), за да бъдат предложени различни потенциални продукти.

Дейностите могат да бъдат много разнообразни в зависимост от всяко място и всички изисквания, анализирани преди това и могат да включват всичко, от кратки преживявания - посещение с дегустация - до няколко седмичен престой на територията.

6.1. Продуктов дизайн

В тази първа част ще се съсредоточим върху структурирането на цялата информация, събрана и селектирана в предишните модули, за да създадем връзки между различните области, свързани с туризма и да определим кои са възможните дейности, които могат да бъдат успешно развити за всеки от районите.

В същото време ще бъде направен анализ на крайните продукти откъм аспектите, разгледани по-горе и свързани с устойчивостта.

6.2. Продуктово брендиране и маркетинг

В тази втора част акцентиране, че след като потенциално планираните дейности са били идентифицирани, това ще ни помогне да ги представим на пазара, базирайки се на инструменти за стратегическа комуникация, стратегическо планиране, анализ на пазара, създаване на бранд и т.н.

Методическо предложение:

- Предлага се полудневна лекционна сесия, по-кратка от обичайното, която ще включва теоретична уводна част и инструкции към съответните упражнения.
- Предвидена е и възможност за добавяне на кратко посещение на терен, за да се изчистят неяснотите относно аспектите, по които се работи, ако се счете за необходимо.

Продължителност:

- На терен: 1 час
- В класната стая: 3 часа
- Общо: 4 часа

Резултати:

- Теоретична база и практика за създаване на туристически продукти.
- Идентифициране на различни туристически продукти с потенциал да бъдат реализирани във всеки от районите въз основа на анализите от предишните модули.
- Анализ на устойчивостта на създадените продукти

Оценяване:

- Дефиниране на поне 4 възможни дейности за всеки партньор по проекта, които включват вида на ресурсите, потенциалния клиентски профил, необходимите външни услуги и подходящите инструменти за интерпретация.
- Интегриране на 4-те маршрута и 10-те интерпретативни истории за всеки от партньорите в предложения за туристически продукти.

VI. Критерии за оценка на целия курс

1. Идентифициране и интегриране на ресурси

- **Критерии:** Туристическият продукт трябва да демонстрира интеграцията на идентифицирани природни и културни ресурси (както материални, така и нематериални).
- **Измерване:** Учителите могат да оценят дали учениците са включили минимум 5 материални и 3 нематериални ресурса от своя регион.

2. Принципи на устойчивостта

- **Критерии:** Продуктът трябва да е в съответствие със стълбовете на устойчивостта (икономически, социални, екологични, културни).
- **Измерване:** Учениците трябва да представят план за устойчивост или контролен списък, който разглежда поне 3 действия във всеки стълб на устойчивостта (напр. ангажиране на местната общност, смекчаване на въздействието върху околната среда).

3. Съответствие на профила на клиента

- **Критерии:** Продуктът трябва да е проектиран за специфични целеви профили на клиентите, идентифицирани в курса.
- **Измерване:** Учителите могат да изискват от учениците да създадат матрица на профила на клиента, свързвайки поне 3 различни типа клиенти със специфични характеристики на техния туристически продукт.

4. Интегриране на туристически услуги

- **Критерии:** Продуктът трябва ефективно да интегрира местните туристически услуги (напр. транспорт, настаняване, хранене, безопасност).
- **Измерване:** Учениците трябва да изброят поне 3 вида местни услуги и да обяснят как техният туристически продукт би включил или би си сътрудничил с тези услуги.

5. Структура на организираното преживяване

- **Критерии:** Организираното преживяване на продукта трябва да следва структурата от четири части (предварителна дейност, начало, основна част и завършек).
- **Измерване:** Учениците представят подробен маршрут за организирана дейност, разделен на четири фази. Учителите могат да оценят пълнотата и логическия ход на всяка фаза, използвайки рубрика за оценяване (1-5 за всеки раздел), като гарантират, че са включени всички необходими елементи (напр. подготовка, ангажираност, размисъл).

Heritage Interpretation through Digital Storytelling
for Experiential Tourism Development in Rural Areas

Community Council of
KATO DRYS

Ecotourism, Nature and Sustainability

www.inherit-eu.com

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Co-funded by
the European Union